

φεται ἡ οἶονεϊ περιστρεφόμενος περί τινα προσπαθῶ νὰ πλησιάσω μὲ σκοπὸν νὰ τὸν καταφέρω συνήθως πρὸς οικονομικὴν ἐξ αὐτοῦ ὠφέλειαν). Τὸν φέρων βόρτα (τὸν νῆα) Κίτ. Μάν. Τὰ φέρων βόλτα (ἐνν. τὰ λόγια, δηλ. ἐκ-αίνομαι διὰ περιστροφῶν καὶ ὄχι ἀπροκαλύπτως καὶ σαφῶς). Τὰ φέρων βόλτα (ἐνν. τὰ πράγματα, δηλ. ἐξοικονομῶ τὰ ἐξοδα τῆς ζωῆς) κοιν. Τοῦ φέρων βόλτα (ἐνν. τὸ πρᾶγμα, δηλ. ἀνακυκλῶ ἐν τῇ σκέψει μου, τὸ διαλογίζομαι) Στερελλ. (Αἰτωλ.). 2) Περιφορά, περίπατος (ἀτυπονοουμένης συνήθως τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀφετηρίας) κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Τραπ.): Κάνω βόλτα. Κάνω τὴ βόλτα μου. Κάνω βόλτες. Κάνε μὰ βόλτα ἀπὸ ἐκεῖ νὰ δῆς τί γίνεται. Φέρων βόλτες 'ς τὸ σπίτι - 'ς τὸ χωριό - ἀπάνω κάτω κττ. κοιν. Βόρτες μου κλώνει 'ς τὴ δόρτα Ἀπύρανθ. Κόβγει βότ-τες Χίος Κρούω βόλταν Τραπ. Χτυπῶ βόλταν Ἀμισ. || Ἄσμ.

Βάρ' τὸ μάνταλο 'ς τὴν πόρτα
κ' ἔβγα ξέν-ροιαστη 'ς τὴν πόρτα

Μεγίστ.

Καράβι πεντακούβερο ἦβγε νὰ ρίξῃ βόρτα,
τὴν ἄγκουρά του ἔρριξεν εἰς τοῦ πασά τὴν πόρτα
Νίσου.

Νὰ κάμω κύκλο 'ς τὸ βουνό, βόλτα 'ς τὴ μαδάρα
Κρήτ. Συνών. ἀναγυρίδα 1 δ, ἀπογυρίδα 2, γῦρος.

β) Ἐπιρρηματ., κατὰ περιφορὰν οἶονεϊ περιστροφικὴν κοιν.: Φρ. Παίρνω βόλτα τὰ σπῖτα - τὰ χωριά - τοῖς ἐκκλησίαις κττ. (περιέρχομαι αὐτὰ κατὰ σειράν). 3) Καμπή, στροφή ὁδοῦ κοιν.: Ἀνήφορος - δρόμος - κατήφορος μὲ βόλτες κοιν. Τὸν ἀπάδηξα 'ς τὴ βόλτα τοῦ δρόμου Κρήτ. || Φρ. Παίρνω τὴ βόλτα (πορεύομαι οὐχὶ τὴν εὐθείαν ὁδόν, ἀλλὰ τὴν κυκλικὴν) κοιν. Συνών. ἀπογυρίδα 1 β. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Βόλτα Εὔβ. Βόλτες Σῦρ. Βόλτις Σαμοθρ. Βόλτις Κρήτ. (Βιάνν.) Βότ-τα Ρόδ. Βότ-τες Χίος Μεγάλη Βόλτα Κύθηρ. Πβ. ἀναγυρίδα 1, ἀγάγυρος (1) 1, ἀπογύρι 1, ἀπογυρίδα 1, ἀπογύρισμα 1, ἀπόγυρος 1. β) Λοξοδρομία πλοίου πλαγιάζοντος πρὸς τὸν ἀντιθέτως πνέοντα ἄνεμον σύνηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ.): Τὸ καῖκι κάνει βόλτες - ταξιδεύει μὲ βόλτες σύνηθ.

γ) Ἐπιρρηματ., κατὰ πορείαν λοξοδρομικὴν, ὄχι εὐθείαν Ἀνδρ.: Τὸ καῖτοι πάει βόλτα. 4) Ἡ σπείρωσις τοῦ κοχλίου κοιν.: Ἀνοίγω - κόβω βόλτες. Βόλτα βαθεῖα - ρηχὴ. Φαγώθηκαν οἱ βόλτες τῆς βίδας. 5) Εἶδος πτυχῆς τοῦ γυναικείου ἐνδύματος Σκῦρ.: Ἐρχονται ἴσα οἱ βόττες. 6) Ἀνθος προσαρμοζόμενος ὡς κόσμημα εἰς τὸ ἀπτὶ ἢ τὸ στηθος ἢ τὴν ζώνην (ἢ λ. παλαιότερον θὰ ἐδήλωνε κόσμημα ἔχον βόλτας, δηλ. σπειροειδές) Σκῦρ.: Βάζω βόττα 'ς τὸ 'φτί. || Ἄσμ.

Βόττες λογοῦν τῶνε λογοῦ τὴ μέση σου ζωσμένη
(λογοῦν τῶνε λογοῦ = λογιῶν λογιῶν).

Βάλε βόττα μελικάρι | νὰ σὲ ποῦνε παλληκάρι
(μελικάρι = νάρκισσος). 7) Ἀψίς, τόξον γενικῶς, ἰδίᾳ δὲ τὸ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν οἰκοδομῆς ὑποβαστάζον τὴν ὀροφήν τόξον Ἰων. (Κρήν.) Κέρκ. Κεφαλλ. Κύθηρ. Κύθν. Κύπρ. Νάξ. (Ἄνω Ποταμ. Ἀπύρανθ. Βόθρ. Λαμαλ. Λαμαρ. Κορων. Μον.) Σέριφ. Σίφν. Τήν.: Τὸν εἶδα ποῦ περνοῦσε κάτω ἀπὸ τὰ βόρτα Κέρκ. Τὸ μαγερεῖο ἔχει μέσα βόρτο Ἀπύρανθ. Γεφύριν μὲ βότ-ταν Κύπρ. β) Θόλος οἰκοδομῆς Κύπρ. Νάξ. (Βόθρ.) Σίφν. Χίος κ. ἀ. — Λεξ. Βλαστ. 320: Ἄσμ.

Μὲν ἐκκληθῶν ἐφτάτρον-λ-λην 'πουπάνω μὲ τὴν βότ-ταν
Κύπρ. γ) Κοίλωμα τοξοειδές εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς οἰκίας συνήθως ὑπερθεῖν τῆς θύρας ἢ παραθύρου χρη-

σιμοποιούμενον πρὸς φύλαξιν ἄρτου ἢ ἄλλου πράγματος Ἀνδρ. Ἰκαρ. Μύκ. Σίφν. Σῦρ. Τήν. δ) Σανὶς κρεμαμένη μὲ δύο σχοινία ἐκ τῆς ὀροφῆς πρὸς ἀπόθεσιν ἄρτου Μύκ. κ. ἀ. 8) Θολωτὴ οἰκοδομὴ Κύπρ. Χίος κ. ἀ.: Ἄσμ.

Ἐπῆασιν 'ς τὴν βότ-ταν τοὺς τὴν τῶνονορκοχτισμένην
Κύπρ. β) Ἐξοχικὴ λιθόκτιστος καλύβη Λευκ. Χίος (Χαλκ.) κ. ἀ. 9) Ἀλιευτικὸν ὄργανον συνιστάμενον ἐκ μακροῦ στερεοῦ νήματος φέρσαντος ἐν μόνον ἄγκιστρον, δι' οὗ ἀλιεύονται εὐμεγέθεις ἰχθύες Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Κωνπλ. Μακεδ. (Καστορ.) Πόντ. (Ἀμισ.) κ. ἀ. — Λεξ. Περιδ. Πρω. Δημητρ. 10) Εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν σμυριδωρύχων, δώδεκα σωροὶ σμύριδος Νάξ. (Βόθρ.).

βολτάγιο τό, ὡς ὄρος ναυτικὸς πολλαχ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *voltaggio*.

Ἀναστροφή τοῦ πλοίου ὥστε τὰ ἱστία νὰ κολποῦνται ἀντιθέτως.

βολτάρι τό, ἀμάρτ. βουλτάρ' Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὖς. βόλτα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἄρτ. Σιδηροῦν ὄργανον βοηθητικὸν τοῦ κατασκευάζοντος βίδας.

βολταρίσκω ἀμάρτ. βορτ-ταρίσκω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ βολτάρω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἴσκω. Τριγυρίζω τινά, προσπαθῶ νὰ πλησιάσω καὶ νὰ προσοικειωθῶ τινά: Ἐβορτ-τάρισκέν τὴν κᾶμποσον τῶαιρόν, ἀμ-μὰ 'ἐν τοῦ τὴν ἐδῶσαν. Πβ. βολτάρω, βολτε-τζάρω.

βολτάρω σύνηθ. βουλτάρων βόρ. ἰδιῶμ. βολιτάρω Κρήτ. βολπιζάρω Κρήτ. βουλετάρω Α. Ρουμελ. (Σωζόπ.) βολτέρνω πολλαχ. βουλτέρνω Λέσβ. (Πάμφιλ.) βολιτέρνω Κρήτ. βορτάρω Ζάκ. Κύπρ. Νάξ. (Ἄνω Ποταμ. Βόθρ. Κινίδ.) Σέριφ. βορτζάρω Μεγίστ. βορτέρνω Κύθν. Νάξ. (Βόθρ.) βουττάρω Σάμ. βολταρίζω Παξ. κ. ἀ. βορταρίζω Σέριφ. βοτ-ταρίζω Χίος βορ-τουράων Μακεδ. (Βέρ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *voltare*. Οἱ τύπ. βολιτζάρω καὶ βορτζάρω κατ' ἐπίδρασιν τοῦ βολτετζάρω.

Α) Κυριολ. 1) Κάμνω στροφήν, στρέφομαι Ζάκ. Κρήτ. κ. ἀ.: Ἄσμ.

Καὶ ξανακρούει τ' ἄλλη μὰ ὄγμὰ νὰ βολιτάρῃ
καὶ καταφτάνουν δὸν ἐκεῖν, κρῖμας 'ς τὸ παλληκάρι
Κρήτ.

Τὸ φεγάρι κάνει βόρτα | τῶ τσαγάραινας τὴ δόρτα
κὲ ἂ γυρίσῃ καὶ βορτάρῃ, | τὴ τζαγάραινα θὰ πάρῃ
Ζάκ. β) Πηγαίνω οὐχὶ κατ' εὐθείαν, ἀλλὰ μὲ στροφὰς Κρήτ. Κύπρ. Μακεδ. (Βέρ.) Νάξ. (Βόθρ. Γαλανῶδ.) κ. ἀ.: Βορτάρει νὰ προφτάξῃ τὸ ζῶ Βόθρ. || Ἄσμ.

Κὲ ἀπῆς ἐκατεβήκανε κάτω 'ς τὸ περιγιάλι,
καράβι ἐβολίταρε ὄγμὰ νὰ τοῖ βαρκάρῃ
Κρήτ. 2) Περιέρχομαι τινα ἢ τι κύκλῳ Κύπρ. Κύθν. Νάξ. (Βόθρ.) Σέριφ.: Βορτάρω τὸ νηοὶ Σέριφ. Πήραμε ἀπάνω καὶ τοὺς βορτάρουμε Βόθρ. Βορτέρνω τὸ χωράφι (πηγαίνω ἀπὸ τὸ ἓνα ἄκρον εἰς τὸ ἄλλο ἐνεργῶν τὸν θερισμὸν) Κύθν. β) Περιφέρω τινά κύκλῳ Νάξ. (Βόθρ.)

γ) Περιστρέφω, περιελίσσω τι, οἶον σχοινίον Σύμ. κ. ἀ. 3) Περιέρχομαι, περιφέρομαι, περιδιαβάζω πολλαχ.: Τῆς ἀρέσει νὰ βολτάρῃ ὅλη τὴν ὥρα. Πάμε νὰ βολτάρουμε λιγάκι. Τὰ καῖκια βολτάρουν.

Β) Μεταφ. 1) Διαφεύγω, ἐκφεύγω, ἐξολισθαίνω Νάξ. (Ἄνω Ποταμ. Βόθρ. Κινίδ.): Ὅλο καὶ μοῦ βορ-

τάρεις. β) Φεύγω, εξαφανίζομαι Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Φρ. Θὰ βορτάρη ὁ νοῦς μου (θὰ τρελλαθῶ). γ) Ἀποχωρῶ, ὑποχωρῶ, ἐπὶ δημοπρασίας Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) 2) Ἀναλαμβάνω ἀπὸ ἀσθένειαν, ἀναρρώνω Πελοπν. (Βυτίν.) κ. ἄ. 3) Ἐξοικονομῶ τὰ ἐξοδά μου Στερελλ. (Αἰτωλ.): Τὰ βουλτάρου ἔτο' κ' ἔτο'. Πῶς νὰ τὰ βουλτάρουν μὴ τ'ν ἀκρίβεια; 4) Ἐνεργῶ τι διὰ περιστροφῶν, παρελκύνω Σίφν.: Τὸ βορτάρει καὶ τὸ βορτάρει ὁ δεινα.

Πβ. βολταρίσκω, βολτετζάρω.

βολτᾱς ὁ, ἀμάρτ. Θηλ. βολτοῦ Νίσυρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. βόλτα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ᾱς. Θηλ., γυνὴ ἀεικίνητος καὶ πολυπράγμων.

βολτατζῆς ὁ, Λεξ. Βλαστ. 309 Δημητρ. βόλτα-τζῆς ΑΜαμμέλ. Θαλασσιν. 49.

Ἐκ τοῦ οὐς. βόλτα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -τζῆς.

Ὁ ἀλιεύων διὰ τῆς ὁρμῆς βόλτα.

βολτᾱτος ἐπίθ. ἀμάρτ. βορτᾱτος Κάρπ.

Ἐκ τοῦ οὐς. βόλτα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ᾱτος.

Ὁ ἔχων σχῆμα βόλτας (πβ. σημ. 7), κυρτός.

βολτετζάρω Ἰθάκ. Κεφαλλ.—Λεξ. Μπριγκ. Πρω. Δημητρ. βολτετζάρου Σκῦρ. βολτατζάρω Ἀθῆν. Ἄνδρ. Α. Ρουμελ. (Σωζόπ.) Θράκ. (Μάδυτ.) Πελοπν. Ἀργολ. Ἀρχαδ.) κ. ἄ.—ΑΜαμμέλ. Σκοποὶ 73 Θαλασσιν. 51 καὶ ἐν Ἀνθολ. Ἡ' Αποστολίδ. 225—Λεξ. Περίδ. Βυζ. Μπριγκ. Βλαστ. Δημητρ. βολτατζάρου Τσακων. βουλτατζάρου Θεσσ. (Ζαγορ.) βολτατζάρω Μύκ. βολτατζέρνω Βιθυν. βουλτατζέρνω Λυκ. (Λιβύσσ.) βολτετζαρίζω ΝΣαντοριν. Ἀγγελοκρ. 5 βολτατζαρίζω Σκίαθ. βορτετζάρω Κέρκ. βορτετζάρω Νάξ. (Τσικαλαρ.) βορδατσάρου Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) βορτατζάρω Κάσ. βορτατζέρω Κάσ. βορτατζέρω Μεγίστ. βοτ-τατζέρω Σύμ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *volteggiare*.

1) Προχωρῶ οὐχὶ κατ' εὐθείαν, ἀλλὰ μὲ στροφάς, λοξοδρομῶ, ἰδίᾳ ἐπὶ πλοίων ἐνθ' ἄν.: Τὸ καίκι βολτατζάρει Λεξ. Δημητρ. Τὸ καράβι βολτατζάρει ΑΜαμμέλ. ἐν Ἀνθολ. Ἡ' Αποστολίδ. ἐνθ' ἄν. 2) Κάμνω περιφορὰν, περιδιαβάω, περιφέρομαι, περιπατῶ Θράκ. (Μάδυτ.) Ἰθάκ. Κάσ. Κεφαλλ. Μεγίστ. Μύκ. Νάξ. (Τσικαλαρ.) Πελοπν. (Ἀργολ. Ἀρχαδ. Κίτ. Μαν.) Σύμ. Τσακων. κ. ἄ.—ΑΜαμμέλ. Σκοποὶ 73—Λεξ. Περίδ. Μπριγκ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ.: Ἄσμ.

Βίρα νὰ βιράρονμε | καὶ νὰ βολτετζάρουμε

Ἰθάκ.

Ὁ νοῦς μου πρὸ ἐμίκρυνε ὡς γουκκὶ πιπέρι

κὲ ὅπου κὲ ἄν πάης καὶ σταθῆς, μαζί σου βορτατζέρει

Κάσ. 3) Μεταφ. μεταβάλλομαι Ἀθῆν. κ. ἄ.: Σάμπως τὰ πράματα βολτατζάρουν.

Πβ. βολταρίσκω, βολτάρω.

βολτῖ τό, Τῆν. Τσακων. βοτ-τῖν Χίος.

Ὑποκορ. τοῦ οὐς. βόλτα, παρ' ὁ καὶ βότ-τα.

1) Βολτίτσα, ὁ ἰδ., Τσακων.: Ἐμπούτζερε τὸ βολτίττι (ἔκαμες τὴ βολτούλλα σου). 2) Μικρὸς θόλος Χίος.

β) Θολωτὸν οἰκοδόμημα Χίος. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Βολτί Πελοπν. (Μάν.) Βοτ-τῖ Χίος. 3) Τὸ στόμιον τοῦ φούρνου Τῆν.

βολτίτσα ἡ, σύννηθ. βολαίτσα Κρήτ. βορτίτσα Μεγίστ. κ. ἄ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐς. βόλτα διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτσα.

Ὀλίγης διαρκείας περίπατος, μικρὰ διαδρομὴ ἐνθ' ἄν.: Ἐκατα μὲ βολτίτσα. || Φρ. Ὅλο βολτίτσε κανε (ἐπὶ τοῦ ἀργοσχόλου). Συνών. βολτί 1, βολτούλλα.

βολτογύρης ἐπίθ. ἀμάρτ. βορτογύρης Νάξ.

Ἐκ τοῦ οὐς. βόλτα καὶ τοῦ ρ. γυρίζω.

Ὁ συνηθίζων νὰ περιφέρεται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

βολτογύρι τὸ, Ἰκαρ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ρ. βολτογυρίζω ἢ ἐκ τοῦ οὐς. βόλτα καὶ τοῦ ρ. γυρίζω.

Περιφορὰ, περιδιάβασμα, περίπατος: Ὀλημερεῖς βολτογύρι 'ς τοῖς ἀκροθαλασσές.

βολτοκατεχάρις ἐπίθ. ἀμάρτ. ὀρτοκατεχάρις Κάρπ.

Ἐκ τοῦ οὐς. βόλτα καὶ τοῦ ἐπίθ. κατεχάρις.

Ὁ γνωρίζων νὰ ἐκφεύγῃ μὲ λοξοδρομίας: Ἄσμ.

Ἡ Φτέρ' ἀγρίμα κυνηᾷ κ' ἡ Γερακὰ περδίκια κὲ ὁ Φλόος γεροντολαὸν καὶ ὀρτοκατεχάριν.

βολτοκόβω ἀμάρτ. βορτοκόβω Ἀστυπ.

Ἐκ τοῦ οὐς. βόλτα καὶ τοῦ ρ. κόβω.

Κόβω βόλτες, περιφέρομαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ: Κεῖ τοῦ βορτόκοβγε ἤθεκε τὸ κουτάκι 'πάνω 'ς τὸ ραφάκι (ἐκ πα-ραμυθ.) Συνών. βολτοφέρνω.

βολτόξυλο τό, ἀμάρτ. βορτόξυλο Σίφν.

Ἐκ τῶν οὐς. βόλτα καὶ ξύλο.

Ξύλον κατάλληλον διὰ κατασκευὴν θόλου.

βολτόπετρα ἡ, ἀμάρτ. βορτόπετρα Σίφν.

Ἐκ τῶν οὐς. βόλτα καὶ πέτρα.

Λίθος κατάλληλος πρὸς κατασκευὴν θόλου.

βολτούλλα ἡ, σύννηθ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐς. βόλτα διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούλλα.

Βολτίτσα, ὁ ἰδ.

βολτοφέρνω Ἰκαρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. βόλτα καὶ τοῦ ρ. φέρνω.

Φέρω, ἦτοι κάμνω βόλτες, περιφέρομαι. Συνών. βολτοκόβω.

-**βολῶ** κατάλ. παραγωγικὴ σύννηθ. βουλῶ βόρ. ἰδιώμ.

Ἐκ παλαιῶν παρασυνθέτων ρημάτων ληγόντων εἰς -βολῶ ἀπεχωρίσθη τὸ -βολῶ ὡς ἰδίᾳ παραγωγικὴ κατάληξις. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 243 κέξ.

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται ρήματα ἐκφράζοντα θαμιστικὴν ἢ ἐπιτατικὴν ἐνέργειαν ἢ πρᾶξιν 1) Ἐξ ὀνομάτων, οἷον: ἄσπρος - ἄσπροβολῶ, μόσκος - μοσκοβολῶ, πέτρα - πετροβολῶ, χαλάζι - χαλαζοβολῶ κτι. 2) Ἐκ ρημάτων, οἷον: ἀστράφτω - ἀστραφτοβολῶ, ἄφτω - ἄφτωβολῶ, ξερνῶ - ξερνωβολῶ κτι.

βολῶ σύννηθ. βουλῶ βόρ. ἰδιώμ. βουλίζου Θάσ. Μέσ. βολειοῦμαι Θήρ. Κάλυμν. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) βολειῶμαι Κάλυμν. βουλειοῦμαι Ἡπ. γ' ἐνικ. πρὸς. βουῶντα ἔγι Τσακων.

Τὸ μεσν. βολῶ, ὁ ἐκ τοῦ μεταγν. εὐβολῶ. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ. 3 (1906/7) 95. Περὶ τοῦ μέσ. βολειοῦμαι πβ. ΓΧατζιδ. ἐνθ' ἄν. 4 (1907/8) 87 κέξ.

1) Ἐνεργ. καὶ μέσ. παρέχω εὐκολίαν, εὐχέριαν, εἰ-